

דף לט.

עין משפט א.

ח"מ סימן תו פעיף ה

ה. ה. שור של פקח שנגח לשור חש"ו חייב ה, ושל חש"ו שנגח לשור פקח, וכן שור שהלכו בעליו למדינת הים ואח"כ נגח ט פטורים.

עין משפט ו. ז.

ח"מ סימן קי פעיף א

א. א. אין גובין מיתומים קטנים י אפי' יש בשטר נאמנות, אלא א"כ יש עליהם מלוה בריבית כ שלוח אביהם מגוי שקבל לדון רק בדיני ישראל שלא יתבע היתומים עד שיגדלו, אבל לא קיבל עליו שלא יקח ריבית שבזה גובין אפי' מיתומים קטנים. וה"ה דנפרעים מיתומים קטנים כתובת אשה ל.

הגה: וכן אם ראו בי"ד שיש תועלת ליתומים לגבות כשהם קטנים כגון שבע"ח רוצה לוותר קצת ולמחול להם כדי שיגבה עכשיו הרשות מ ביד

ה. ממשנה ל"ט ע"א.

ט. מברייתא שם ע"ב וכחכמים, ובכל אלו כאילו אין להם בעלים דמי, ולא תיקנו להעמיד אפוטרופוס בחש"ו על השמירה כדי לגבות מהן לאחר שיגחו, אם לא שכבר נגחו ג' פעמים אז תקנו חכמים שיעמידו להם אפוטרופוס, ולאחר התראה מגבין מהם מעליית היתומים.

וכתב הסמ"ע בס"ק ד' דהשמיטו המחבר והרמ"א לפי שאין מועד בבבל דאין לנו מומחין לעשותו מועד.

י. חוץ מאותם דרכים המבוארים בסי' ק"ח סעיף א' דגובין מהם.

ואם כתוב בשטר נאמנות נגד שובר ונגד שום תנאי שבשטר נזקקין להם, וע"כ יעשה תנאי בפירוש שיגבה מיתומים קטנים כ"כ בתשובת ראנ"ח סי' צ"ד, ועיין בתשובת ריב"ש סי' שצ"ב וש"ך ס"ק ז'. ובפעמוני זהב על השו"ע סעיף א'.

כ. כדי שלא יכלה קרנם בהריבית, טובתם היא להזדקק לפרוע מנכסיהם גם בעודם קטנים. ובזה מוכרים בשומא אפי' בלא הכרזה ל' יום, דתוספת על המחיר של השומא היא ספק ונתינת הריבית היא ודאי, ואין מניחים הודאי מפני הספק.

ובמכירה לגביית כתובה ממתנים ל' יום דאין שם הפסד להם כמו ריבית אם לא שמוכרים לפרוע לה כתובתה כדי שלא ליתן לה מזונות דאז אין ממתנים ל' יום. סמ"ע ס"ק ב'.

ל. מימרא דר' יוחנן בערכין כ"ב ע"א.

מ. כתב בפעמוני זהב דלא נתבאר כמה שיעור הויתור וכתב דהכל לפי ראות עיני הדיין.

בי"ד נ להגבותו גם מיתומים קטנים.

א. ב. אם יש יתומים גדולים וקטנים, המלוה נפרע מהגדולים חלקם בחוב, אך צריכים בי"ד להעמיד אפוטרופוס לקטנים ולחלק עם הגדולים ואח"כ יגבו לבע"ח מהגדולים חלקם המגיע להם לפרוע.

א. * ג. הדין שאין נזקקין לנכסי קטנים דוקא בודאי מת מורישים ע והנכסים הם של הקטנים, אבל אם יש ספק במת מורישים ושמא עדיין חי, אע"פ ששמעו בו שמת מגבין מנכסיהם לבע"ח.

ג. ה"ה אם יש קנס על הפרעון. כלומר אם לא יפרעו בזמן. ש"ך ס"ק ג'.

ס. תשובת הרא"ש כלל פ"ה סי' ח' וכן כתב הרשב"א בתשובה ח"ב סי' שס"ד.

ע. כ"כ הר"ן בתשובה סי' ל"א. וכמ"ש ביבמות קי"ז ע"א, שאין האחים נכנסים לנחלה אפי' ע"י עד אחד שמת כמ"ש בכתובות ק"ז ע"א דבכה"ג אין נזקקין לנכסי היתומים אלא לנכסי אביהם. גאון אות ד'.